

In een klap alle clubs van de hand

Gedegen voorbereiding zorgt voor verzelfstandiging van twaalf verenigingen

Gemeente Bronckhorst heeft in januari 2013 een rigoureuus besluit genomen: het heeft per 1 januari dit jaar in een klap elf voetbalverenigingen en een korfbalvereniging volledig laten privatiseren. Dat ging zonder slag of stoot, wat op z'n minst opmerkelijk is. Beleidsmedewerker Groen en afval en projectleider buitensport Marnix Schoppers vertelt over de sleutel tot het succes: vier jaar vooroverleg, harde cijfers over behoefte- en levensvatbaarheid, heel veel overleg en stevige begeleiding. Schoppers: 'Clubs die op eigen benen moeten staan, mag je niet zomaar aan hun lot overlaten.'

Auteur: Santi Raats

Wanneer en hoe is Bronckhorst het privatiseringstraject begonnen?

'In november 2008 ontstonden de eerste privatiseringsplannen in de nota 'Beheren wie beheren toekomst'. Bronckhorst wilde de sportverenigingen toen in alles laten privatiseren behalve in veldbeheer. We vonden dat daarvoor specifieke vakkennis nodig was. Daarnaast was totale afkoping niet mogelijk; op dat moment wilden we wel de beplanting en gebouwen afkopen, maar nog niet het volledige bedrag afgeven dat stond voor veldbeheer. Even ontstond het idee om een stichting op te richten voor totale privatiseringen, maar dat ketste af.'

Maar nu doen de clubs het veldonderhoud en beheer wel zelf?

'Klopt. De raad kondigde in januari 2013 af dat 'als er een echte privatisering van gebouwenbeheer, grondzaken, groen en sport moet plaatsvinden, veldonderhoud daar ook bij hoort.' De reden voor dit besluit was dat Bronckhorst door bezuinigingen gedwongen werd om toch alles, inclusief veldonderhoud en eigendomsoverdracht, in de privatisering op te nemen.'

Waar is het afkoopbedrag op gebaseerd?

'Op het aantal velden per club. We hebben in 2007 door Grontmij een beheerplan laten opstellen. De afkoopsom is gebaseerd op de kosten van veldonderhoud volgens dit beheerplan. Daarin staat dat een toplaagrenovatie, periodiek en groot onderhoud en maaiwerkzaamheden tezamen 12 duizend euro per jaar kost. Wij hebben besloten om 14 duizend euro per veld aan clubs te betalen, zodat elk veld kan terugvallen op iets extra's als bijvoorbeeld de goals aan vervanging toe zijn. Maar ook omdat de afkoop per veld in plaats van per vierkante meter wordt vastgesteld, hetgeen nadelig is voor de meeste clubs die trainingsvelden hebben die groter zijn dan het gemiddelde speelveld van 7000 vierkante meter. Een paar clubs kregen daar bovenop tweeduizend euro ter compensatie van extra onderhoudskosten ten gevolge van hoge speeldruk. Het was vervolgens aan de politiek om te beslissen voor hoeveel jaar ze dat mee zouden krijgen. De opties waren drie, vier of vijf jaar. De raad besloot dat het vijf jaar werd. Per veld kregen de clubs dus 70 duizend euro mee. Dat kwam neer op het totale afkoopbedrag voor onderhoud van 2,7 miljoen en 10 duizend euro. De afkoop van het beheer en onderhoud van de accommodatie hebben we gebaseerd op de meerjarenonderhoudsplaning van 2011. Het eigendomsrecht

hebben we voor het symbolische bedrag van een euro verkocht om daar geen overdrachtsbelasting over te hoeven betalen en met de afspraak dat als de vereniging ten einde mocht komen, wij de eerste partij zijn om alles terug te kunnen kopen. Daar zeiden alle clubs ja tegen.'

Ging dat zo gemakkelijk?

'Nee, niet zomaar! Vanaf 2008 tot 2012 hebben we intensief overleg gepleegd, ambtelijk, bestuurlijk en met de bestuurders van de verenigingen. Voordat we met dit nieuws naar buiten traden, hadden we intensief voorwerk verricht met het laten uitvoeren van een verenigingsscan. Hiermee wilden we kunnen zien welke club volledige zelfstandigheid aan zou kunnen en welke vereniging niet. De basis voor levensvatbaarheid is een ledenaantal van 250. Het voortbestaan van de club is onder meer afhankelijk van de leeftijd - ofwel de demografische opbouw - van het ledenbestand, en de mogelijkheden om sponsors aan de club te binden. Naast de scan, opgesteld in samenwerking met het bedrijf Linkt, was het berekenen van de behoefte aan speelvelden per club. Daarvoor maakten we gebruik van het 'Beheerplan voetbalbuitensportaccommodaties' opgesteld door Grontmij, en de subsidie-aanvragen om het aantal spelende leden te bepalen en de websites van de clubs voor het vaststellen van het aantal teams.'

'De afkoopsom is gebaseerd op de kosten van veldonderhoud volgens dit beheerplan'

Wat is er gebeurd met de clubs die niet levensvatbaar waren?

'We hadden deze clubs gevraagd om in een visiedocument hun financiële en demografische meerjarenperspectief uit te leggen. Deze documenten hebben we geanalyseerd. Drie clubs verdienen extra aandacht. We hebben een half jaar na het genomen besluit een fusie voorgesteld tussen de Baakse Boys -waarvan de positie zorgelijk was- en SV Steenderen. Zij hebben dit voorstel overgenomen en zelfstandig uitgevoerd en heten nu S.V. Bastion. De gemeente deed tot op het moment van de fusie het veldonderhoud en keerde de afkoopsommen ook pas na de fusie uit om het makkelijker te maken voor beide clubs. We concludeerden dat de tweede zorgelijke voetbalclub SV Socii in de toekomst kan blijven voortbestaan

Voetbalclubs	Strategische visie en verenigingsdoelstellingen	Demografie	Financiële situatie	Conclusie
Club A	Vereniging is zich bewust van positie in samenleving, scoop richt zich breder dan alleen voetbal/het dorp. Steenderen. Stabiele vereniging met krachtig bestuur.	Op dit moment voldoende leden. Zal door bevolkingskrimp afnemen. Dit wordt het eerst merkbaar in de A- en B-jeugd.	De huidige financiële situatie is goed te noemen. Het is aannemelijk dat de vereniging in staat is de gevolgen van privatisering in financiële zin te ondervangen.	Stabiele vereniging die gevolgen privatisering op middellange termijn kan ondervangen. Omslagpunt komt door afname ledenaantal dichterbij.
Club B	Bestuurlijk functioneert de vereniging voldoende tot goed. Duidelijke structuur met hoofdbestuur en commissies. Vereniging staat open voor samenwerking.	Het ledenaantal is de laatste jaren stabiel. Op de wat langere termijn is niet gegarandeerd dat er voldoende doorstroom vanuit de jeugd naar de senioren zal plaatsvinden.	De financiële positie van de vereniging is goed. Wel vergt aanstaande privatisering nog een aantal acties zoals het opstellen van een meerjarenonderhoudsplan.	Middelgrote vereniging die na privatisering zelfstandig kan voortbestaan.
Club C	Bestuurlijk functioneert de vereniging voldoende tot goed. Wel heeft men moeite met het anticiperen op ontwikkelingen als krimp en privatisering. Dit remt het doen van strategische keuzes.	Dit is een kleine vereniging. De seniorenelftallen zijn matig bezet. Voor de jeugd werkt men al samen met de naburig gelegen club C. Daardoor doorstroom naar seniorenelftallen niet zeker. Wel kan men beschikken over een voldoende aantal vrijwilligers. De verwachte instroom van nieuwe leden de komende jaren is onvoldoende voor een gezonde vereniging in de toekomst.	De huidige liquide positie is, rekening houdend met aanstaande privatisering, zorgelijk. Het meerjarenperspectief is op dit moment niet sluitend. De ontwikkeling van het ledenbestand is dermate dat zelfstandig voortbestaan wel eens lastig zou kunnen zijn.	Kleine vereniging die het in de huidige situatie nog wel redt. Zelfstandig voortbestaan op basis van ontwikkeling ledenaantal en liquide positie twijfelachtig.
Club D	Kleine vereniging, onderdeel van omnivereniging met tennis en volleybal. Onderlinge samenhang en afhankelijkheid tussen de onderdelen is groot.	Vereniging werkt op gebied van jeugd samen met club C en verwacht dat het ledenaantal de komende tien jaar gelijk blijft.	De omnivereniging kent een stabiele financiële basis.	Het aantal leden van de afdeling voetbal is een punt van zorg, met name voor wat betreft de jeugd. Het bestuur is zich daarvan bewust en zoekt gericht naar samenwerking met buurverenigingen. De omnivereniging is in staat de financiële gevolgen van privatisering op middellange termijn op te vangen.

Toekomstvisie van twee levensvatbare clubs en van twee zorgelijke clubs uit de analyse van de gemeente Bronckhorst.

omdat het onderdeel is van de omnivereniging met tennis en volleybal. Alhoewel de voetbalpoot qua ledenaantal bijna omvalt, draagt de rest van de omnivereniging zonder probleem de lasten. Een derde club besloot naar aanleiding van de uitgevoerde behoeftebepaling om zijn derde veld na de privatisering niet meer te gebruiken.'

Welke zaken moest de gemeente naar aanleiding van de nulmeting op niveau brengen voorafgaand aan de overdracht?

'We hebben een engerlingenplaag bij V.V. Wolfersveen voor onze rekening genomen in september 2012 en de schade zo goed mogelijk hersteld. Het daaropvolgende groot onderhoud was door de engerlingenplaag ook nog voor onze rekening. Zoals eerder vermeld, is de afkoopsom onderhoud richting enkele clubs bijgesteld omdat de veldafmetingen afweken van het gemiddelde. De clubs zijn daar financieel voor gecompenseerd. Tot slot hebben we de velden die nog op de planning stonden om aangelegd te worden financieel gecompenseerd. De aanleg van kunstgras werd daarbij ook beschouwd als de aanleg van een extra veld.'

Noodlijdende clubs herijken door dit traject hun doelstellingen. Bovenmatige capaciteit verdwijnt. Is deze privatisering een nuttige efficiëntieslag of krijgt de gemeente de nadelige gevolgen in de toekomst terug op haar bord?

'Dit is een nuttige efficiëntieslag, maar was vooral een noodzakelijke. Wij moeten als gemeente in het algemeen fors bezuinigen. De totale taakstelling was 6 miljoen euro, privatisering van de voetbal levert structureel 360 duizend euro op. De huur van de velden was voor de verenigingen relatief laag, 1500 euro per veld per jaar, een schijntje vergeleken bij de 12 duizend euro per jaar die het onderhoud van een veld ons kostte. Sommige verenigingen nemen nu geen kunstgras, omdat dit door de verzelfstandiging niet meer mogelijk is, dit is een te grote kostenpost voor de vereniging. Een club stoot een veld af. Er wordt flink samengewerkt door clubs. Door een aantal verenigingen wordt samengewerkt door gezamenlijk veldbeheer in te kopen. Verder kunnen de clubs het de komende jaren prima uitzingen met contributie, loterijgeld en sponsorgeld, zo blijkt uit de scan. Heel efficiënt dus en geen verspilling meer. Bovendien worden clubs zich nu bewust wat er bij het beheer van hun velden komt kijken. Ze zullen meer waarderen wat ze hebben. Dat noem ik ook een hele vooruitgang.'

Hoeveel vertrouwen hebben jullie in een geslaagde privatisering?

'We zijn absoluut niet achteloos met de verenigingen omgesprongen. Omdat we aan de voorkant veel tijd en energie in een goede transitie hebben gestoken, verwachten we niet dat het voortbestaan van de clubs op korte termijn in gevaar komt. Het is fantastisch om te zien hoe verenigingen direct zijn gaan samenwerken met elkaar op het gebied van horeca-inkoop, grasinkoop en veldonderhoud. Al vier jaar lang werd de handdoek steeds verder uitgewrongen voor clubs en zij schrokken al helemaal toen ze in 2011 hoorden dat alles geprivatiseerd werd. Maar alle verenigingen zijn tevreden over hoe we als gemeente het privatiseringstraject hebben uitgevoerd. Zij werden overtuigd door onze onderbouwingen met de behoeftebepaling en zorgvuldige levensvatbaarheidsanalyse en zetten nu met hun vrijwilligers de schouders eronder om de toekomstplannen te laten slagen.'

Stuur of twitter dit artikel door!
Scan of ga naar:

<http://www.fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-4412>